

Teaduse roll riigi targal juhtimisel

Ülikoolide vaade

Ülikoolide ja teaduse mõju suurendamiseks
tuleb investeerida koostöösse

Rektorite Nõukogu tellis koostöös Soome rektorite nõukoguga (UNIFI) oma liikmesülikoolide 2016. aasta tegevuste majandusliku mõju hinnangu

Uuringu teostajaks valiti ettevõtte BiGGAR Economics, kelle ulatuslik kogemus ülikoolide majandusliku mõju hindamisest mitmetes Euroopa riikides võimaldab saadud tulemuste võrdlemist mõlema riigi kontekstis, aga ka laiemalt

Nii Eesti kui Soome raportid on kättesaadavad Rektorite Nõukogu kodulehel www.ern.ee

Majandusliku mõju hinnang on kitsam vaade ülikooli tegevuse tulemustele ja ei hõlma laiemat mõju ühiskonnale, tervishoiule ja heaolule, looduskeskkonnale ja inimese loodud keskkonnale, ega ka avalikule poliitikale, avalikele teenustele ja regulatsioonidele, ühiskonna riskide alanemisele ja globaalsete väljakutsete lahendamisele

Eesti ülikoolide roll Eesti majanduses on võrreldav Soome ülikoolide kohaliku majandusliku mõjuga

Ülikoolide 2016. aasta tegevuse kogulisandväärtus on suhtena SKTsse sarnane Soomega

Majanduslik mõju Eestis ja välismaal kogulisandväärtusena

1.6 mld €

6.4% EESTI

6.0% SOOME

Ülikoolid toetavad oma tegevusega otseselt või kaudselt

37 000

töökohta Eestis

St, et iga ülikoolides töötava inimese kohta toetatakse viit töökohta üle Eesti

Iga ülikoolidesse investeeritud euro mõju Eesti majandusele on 4.6€

€ investering

€€€€€

€ lisandväärtus

€€€€€€€€

Iga ülikoolide lisandväärtuse euro genereerib ligi 7€ kasu Eesti majandusele

Majanduslik mõju avaldub nii ülikooli otsese majandustegevuse kui kõikide põhitegevuste kaudu

Ühe aasta lõpetajate palgapreemia kogulisandväärtus on

359 mln €

33 200

täisajaga üliõpilast

6300

töökohta

7700

töötajat

2200 üliõpilast osalevad enam kui 12 nädalat kestval praktikal. Kokku teevad nad selle käigus

352

töötaja aastatöö

üliõpilastest töötab osalise koormusega keskmiselt 18 tundi nädalas

Iga kuues üliõpilane teeb vabatahtlikku tööd

Eesti ettevõtete kaupade ja teenuste tarbimisega toetatakse

64 mln €

ulatuses

2600 €

tarnija töökohta

Ülikoolide töötajatele makstud töötasust tarbitakse **92%** Eestis. Sellega toetatakse hinnanguliselt **3600** töökohta

Üliõpilaste poolt tehtud kulutused toetavad

5900

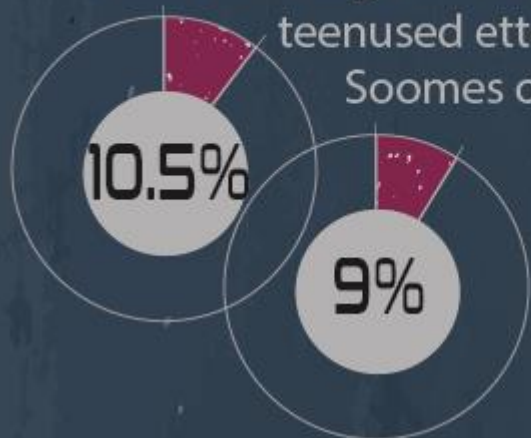
töökohta

käive
295 mln €

lisandväärtus
199 mln €

Mõju kanaleid on palju
Erinevad tegevused ja
koostöövormid täidavad
erinevaid eesmärke

Käibes mõõdetuna on kümnendik
ülikoolide tegevusest erinevad
teenused ettevõtetele
Soomes on see 9%

Nende teenuste rahaline maht on

31 mln €

9800 €

ühe akadeemilise töötaja kohta

49

start-up ja spin-off
ettevõtet aastakäibega

23.3 mln €

Keskmiselt töötab neis **8** inimest

ja nende keskmise aastakäive on
0.5 mln €

Töötaja kohta on käive aastas
63 000 €

Ülikoolide korraldatud üritustel ja
konverentsidel osaleb aastas üle

421 000

inimese, neist **9%** väliskülalised

Ülikoolid ekspordivad teadmust

44 mln €

eest aastas nii välisüliõpilastele kui
-ettevõtetele

Uuringu tegelik vajadus tulenes sellest, et usaldusväärseuse tõestamine on muutunud liiga kulukaks ja „sööb“ põhitegevusi

Pikaajalisse partnerlusse ja koostöösse investeerimise asemel

on hankijad ja pakkujad ning teadmuse tellimine (40 000€/tk)

Süvenemise ja koostöös osalemise kaudu tulemuste hindamise asemel

on indikaatorid ja mure, et need ei mõõda soovitud tulemusi

Lihtsamate reeglite, selguse, nõustamise ja riskide maandamise asemel

investeerime kontrollisüsteemi, et tagada igale ametnikule temale sobival viisil ja mahus aruandlust

Liigsele bürokraatialle ja kontrollile ei julgeta vastu astuda ka avaliku sektori sees

TARTU ÜLIKOOL

Poliitikutepoolne teaduse tunnustamine väljendub ainult kahe näitaja kaudu: kas nad investeerivad TAI-sse ja kas nad kasutavad TA nõu poliitikate kujundamisel. (Robert-Jan Smits, DG R&I, EC)

TARTU ÜLIKOOL

Commissioner **Günther H. Oettinger**, in charge of budget and human resources: "***Citizens expect the EU to do more, yet the EU budget is decreasing. To solve this dilemma, we must make the most out of every euro that we spend. And simpler rules make for better spending.***"

RN: Liigsele bürokraatialle ja kontrollile ei julgeta vastu astuda ka avaliku sektori sees!

TARTU ÜLIKOOL

Austatud rahandusminister Sven Sester,

Eesti struktuuritoetuste süsteem on jõudnud tõsisesse ummikseisu. Peamised põhjused ei tule mitte Euroopa Liidu regulatsioonide keerukusest, vaid siseriiklikust ülereguleerimisest ja toetuste jagamise tõelise eesmärgi kadumisest. Seetõttu pöördume meie, rakendusasutused ja rakendusüksused, teie poole, et kiiresti alustada sisulist süsteemireformi. Vastasel korral on varsti võimatu raha kasutada vajalike tegevuste tegemiseks.

Toetuste jagamisel pole enam olulised tegelikud muutused riigi jaoks, vaid Korraldusasutuse halduskoormuse vähendamine, riigikassa kaitsmine olematute riskide eest ja perfektsete auditijälgede jätmine. Just seetõttu kannatavad eelkõige toetuse saajad, erasektor või riik ise, kes tegelikult ei saa sageli mitte tagastamatut abi, vaid väga keerulist laenu. Ja just seetõttu on muutunud kogu süsteem kõigile osapooltele liiga halduskoormavaks. Süsteem on eriliselt jäik, töötab nullbürokraatia idee vastu ja ministeeriumitel puudub võimalus täpselt suunata toetusraha tegevustele, mida kiiresti muutuvates olukordades oleks vaja korrigeerida või alustada. Eriti selgelt on jäikust ja ülereguleerimist tunda ettevõtlusega seotud tegevustes.

Viimase aasta jooksul on Korraldusasutus esitanud Vabariigi Valitsusele erinevaid ettepanekuid reformida struktuuritoetuste rakendussüsteemi, kuid need on olnud oma olemuselt ainult kosmeetilised ega lahendaks tegelikke probleeme. Vajalikud muudatused aga oleksid lihtsad ega eeldaks tohutuid analüüse, uute infosüsteemide loomist ega suuri ümberkorraldusi. Muudatuste tulemusel vähenenud halduskoormus vähendaks iseenesest ka süsteemis olevate inimeste arvu. Kuigi struktuurivahendite kasutamise aruanded näitavad tublisid tulemusi, on selle taga ebamõistlikult suur töö, et läbi viia aina lisanduvaid kontrole, aruandmisi ja tegeleda lahendamata rakendusprobleemidega. Samuti oleks vaja üle vaadata Auditeeriva Asutuse tegevus. Kõnekas on fakt, et erinevatele kontrollitegevustele kulub toetuste jagajate tööajast 45,98%. Kuna selline tulemus on saadud 6 aastat tagasi, on kindel, et see protsent on hetkel veelgi suurem. Samuti fakt, et näiteks 65 projekti (kogueelarvega 364 357 628,90 eurot) auditi teenindamiseks kulub minimaalselt 32 760 töötundi ehk töötasudena vähemalt 347 230 EUR ning selle tulemusena leiavad audiitorid abikõlbmatuid kulusid ainult 30 117,30 EUR.

Rakendusasutused ja rakendusüksused ootavad kiiret tegutsemist, sest Korraldusasutus ega Auditeeriv Asutus ei ole valmis tegelikke reforme tegema. Oleme valmis teiega kokku saama ja põhjalikumalt seletama probleemide suurust, mõju kogu Eesti arengule ja võimalikke stsenaariume tulevikuks.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Sotsiaalministeerium

Keskkonnaministeerium

Kultuuriministeerium

Haridus- ja Teadusministeerium

Siseministeerium

Rahandusministeeriumi regionaalarengu osakond

Riigikantselei

SA Innove

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus

Keskonnainvesteeringute Keskus

SA Archimedes

Tehnilise Järelevalve Amet

Riigi Infosüsteemi Amet

Eesti struktuuritoetuste süsteem on jõudnud tõsisesse ummikseisu. Peamised põhjused ei tule mitte Euroopa Liidu regulatsioonide keerukusest, vaid siseriiklikust ülereguleerimisest ja toetuste jagamise tõelise eesmärgi kadumisest. Seetõttu pöördume meie, rakendusasutused ja rakendusüksused, teie poole, et kiiresti alustada sisulist süsteemireformi. Vastasel korral on varsti võimatu raha kasutada vajalike tegevuste tegemiseks.

Samuti fakt, et näiteks 65 projekti (kogueelarvega 364 357 628,90 eurot) auditi teenindamiseks kulub minimaalselt 32 760 töötundi ehk töötasudena vähemalt 347 230 EUR ning selle tulemusena leiavad audiitorid abikõlbmatuid kulusid ainult 30 117,30 EUR.

Rakendusasutused ja rakendusüksused ootavad kiiret tegutsemist, sest Korraldusasutus ega Auditeeriv Asutus ei ole valmis tegelikke reforme tegema.

JÄRELDUSI:

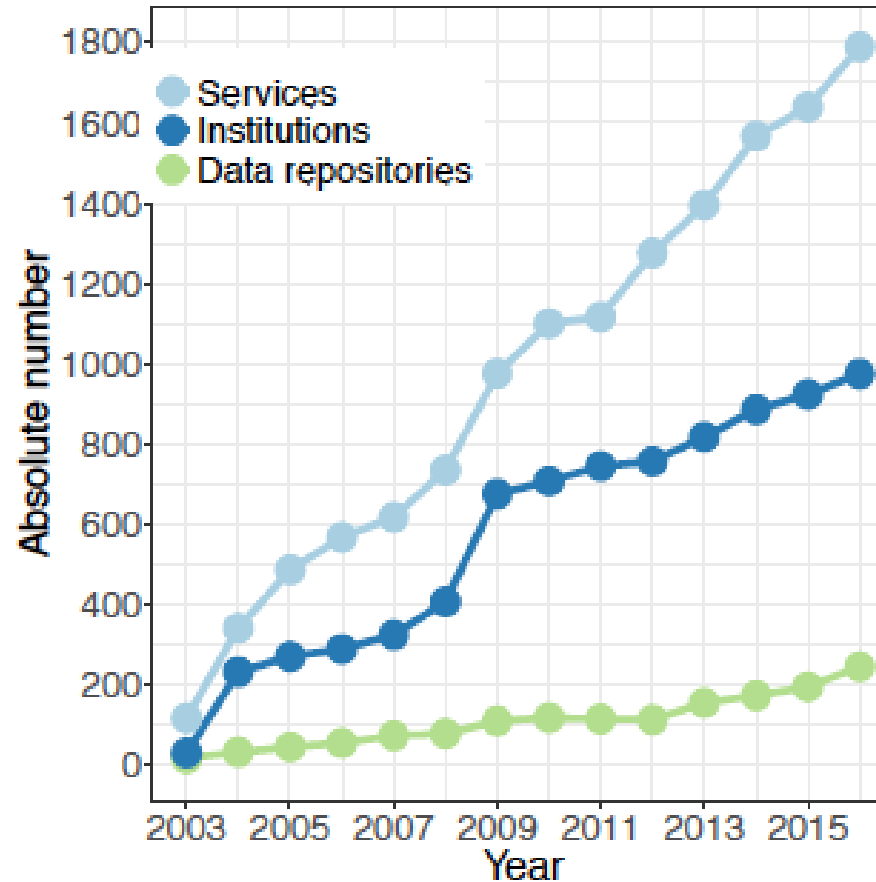
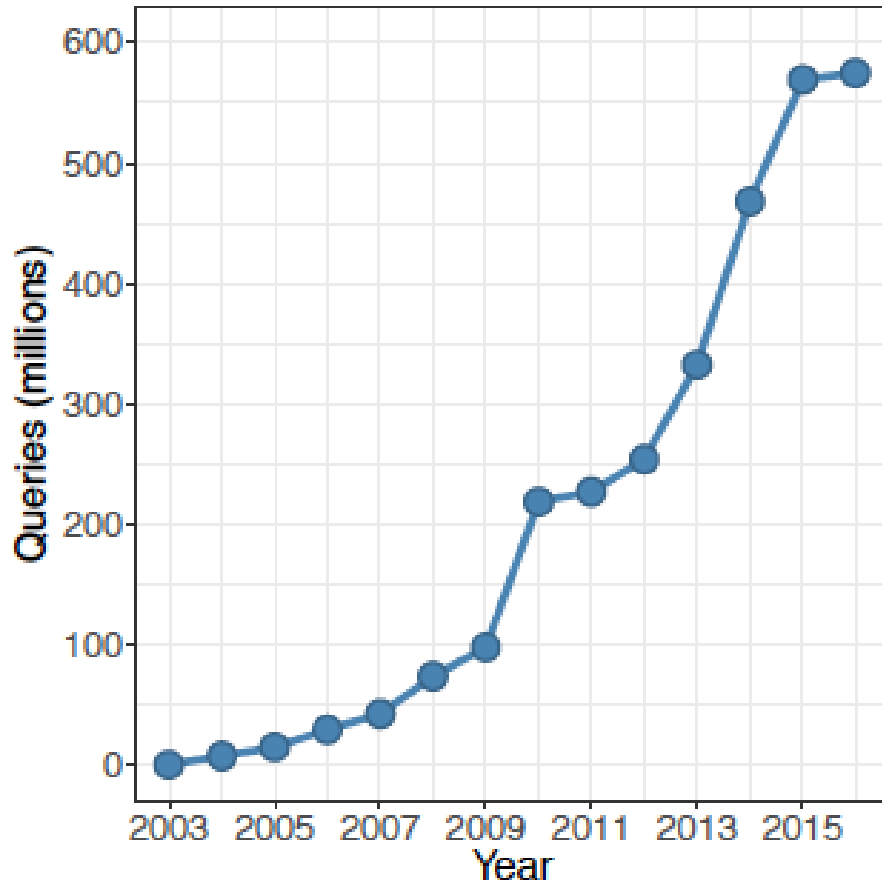
TARTU ÜLIKOOL

- Rohkem usaldust EL finantside bürokraatia osas - see võimaldaks oluliselt suurendada ülikoolide efektiivsust
- Ennetus ja kontroll tuleb tasakaalustada – õppida saab Maksu- ja tolliameti kogemusest
- EL struktuuritoetuste auditeerimine tuleb viia Rahandusministeeriumist välja isegi siis, kui see on tülikas ja bürokraatlik protsess
- Ministeeriumide teadusnõunikud - õige areng, aga nad pole suutnud „torne“ ühendada
- RITA programm - näide kus riigi soove oli väga raske kokku leppida, ministeeriumide mitte-kooskõlastamise- ja „raha omale, kohustused teistele“ poliitika
- Vähem ministreid ministeriumis ja vähem ministeeriume valitsuses vähendab ametkondlike piiride hulka

TÜ Infotehnoloogia mõju-uuringute keskus CITIS:

TARTU ÜLIKOOL

1,6 miljonit päringut päevas 1,3 miljoni elaniku juures. 2016. aastal kokku hoitud 5700 inimtööaastat. Olulisem aja kokkuhoiust on VÕIMALUS otsustamisel tugineda igal hetkel ajakohastele andmetele.

§ 38. Teadus ja kunst ning nende õpetused on vabad.

Ülikoolid ja teadusasutused on seaduses ettenähtud piires autonoomsed.

